

Letnik 1910.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LI. — Izdan in razposlan dne 12. julija 1910.

Vsebina: (Št. 127 in 128.) 127. Dopustilnica za lokalni železnici od Insbruka (Wiltena) čez Seefeld k državni meji pri Scharnitzu in od Reutte čez Lermoos k državni meji pri Griesenu. — 128. Ukaz o prepovedi krošnjarstva v občinskem okolišu c. kr. države glavnega in prestolnega mesta dunajskega.

127.

Dopustilnica z dne 1. julija 1910. l.

za lokalni železnici od Insbruka (Wiltena) čez Seefeld k državni meji pri Scharnitzu in od Reutte čez Lermoos k državni meji pri Griesenu.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministri mestni občini Insbruk v družbi s c. kr. priv. avstrijskim kreditnim zavodom za trgovino in obrt na Dunaju po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 29. decembra 1908. l. (drž. zak. št. 264) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat nastopnih prog lokalnih železnic s pravilnim tirom in sicer:

- a) od Insbruka (Wiltena) čez Seefeld k državni meji pri Scharnitzu,
- b) od Reutte čez Lermoos k državni meji pri Griesenu.

§ 1.

Gledé stika dopuščenih železnic s kraljevim bavarskim železniškim omrežjem ter gledé uredbe

obratne službe na njih naj veljajo zadevna določila državne pogodbe z dne 22. novembra 1904. l. med Avstrijsko-Ogrskim in kraljevino bavarsko o več železniških stikih na obojestranski meji, ter določila dogovora, ki se še dogovori na podstavi prej omenjene državne pogodbe med obema vladama, gledé natančnejših pogojev naprave železniške zveze od postaje Garmisch-Partenkirchen na eni strani čez Mittenwald in Scharnitz v Insbruk in na drugi strani čez Lermoos v Reutte; koncesionarja sta dolžna podvreči se tem določilom in dolžnostim, ki nastanejo zanja iz njih.

§ 2.

Za železnici, ki sta predmet te dopustilnice, uživata koncesionarja v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz leta 1895.) omenjene ugodnosti.

§ 3.

Koncesionarja sta dolžna, gradnjo dopuščenih železnic dokončati najdalje v treh letih, računaje od današnjega dne, in dodelani železnici izročiti javnemu prometu ter tudi vzdrževati po njih obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bosta držala gorenjega roka za gradnjo in pa da izvršita in opremita železnici, kakor zahteva

dopustilo, naj dasta koncesionarja na zahtevanje c. kr. državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 4.

Da izdelata dopuščeni železnici, se podeljuje koncesionarjema pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeli koncesionarjema tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi c. kr. državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§ 5.

Koncesionarjema se je ob gradnji in obratu dopuščenih železnic ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po c. kr. ministrstvu za železnice, ter po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določenih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebno prometne in obratne razmere, posebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno c. kr. ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá c. kr. ministrstvo za železnice.

§ 6.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru ter gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določenih, ki bodo vsakčas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike, in to ne

samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesionarja sta dolžna pristopiti k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opremnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z oseb-jem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje pristopiti k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojne ter k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, potem vsakčas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojne zadobé za koncesionarja moč in veljavo z dnem, katerega se prične po dopuščenih železnicah obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó šele po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesionarja veljavnost tedaj, kadar se jima naznanijo uradno.

Te dolžnosti imata koncesionarja samo v toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj železniških prog in na olajšila, podeljena vsled tega gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesionarja sta dolžna, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz c. in kr. vojske, c. in kr. vojne marine in c. kr. deželne brambe.

§ 7.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§ 8.

Železnici, ki sta predmet te dopustilnice, obratuje država na račun koncesionarjev in koncesionarja bodeta morala c. kr. državni upravi povrniti stroške, ki ji res nastanejo iz tega obratovanja. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, ki se sklene med c. kr. državno upravo in koncesionarjema.

§ 9.

Koncesionarja sta dolžna, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakčas dopuščati c. kr. državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnic za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela c. kr. državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljanih železnicah ali posameznih njihovih delnih kosih.

§ 10.

Koncesionarjema se daje pravica, da s posebnim dovolilom c. kr. državne uprave in s pogoji, ki jih postavi, naredita delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Družbena pravila, ter obrazci delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila c. kr. državne uprave.

Koncesionarjema se priznava pravica, izdati delne zadolžnice za prednostno posojilo, ki ga najmeta, po pogojih, ki jih določi c. kr. državna uprava; obrazci prednostnih obligacij, ki se izdadó, potrebujejo odobrila c. kr. državne uprave.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila c. kr. državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnic, všteti nabavo vozil ter za dotacijo glavnične reserve, ki jo določi c. kr. državna uprava, in se prav izkažejo, prištevši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnic treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti k napravnim glavnicam, če je privolila c. kr. državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški prav izkažejo.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri c. kr. državna uprava.

§ 11.

C. kr. državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeni železnici, ko bosta dodelani in v obrat oddani, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti donesi, kar jih bo imelo železniško podjetje v poslednjih sedmih letih pred odkupom; od tega se odbijejo čisti donesi najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Ako se železnici odkupita pred pretekom začasne davčne prostosti, ustanovljene v § 2, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteje pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se železnici odkupili po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 2, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračunati davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega doneska.

4. V zmyslu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesionarjema

kakor odškodnino za odkup železnic v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi se pa železnici odkupili pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo z odobrilom c. kr. državne uprave v zalozbo vštevni napravni stroškov vzprejetih, železniško-knjižno zagotovljenih zajmov, prištevši tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po c. kr. državni upravi odobrene delniške glavnice v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnic, v tem, da država plačuje spredaj navedene letnine v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesionarjema rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica, da prevzame, da kadarkoli mesto koncesionarjev sama plača posojila, vzprejeta v dobavo novcev za dopuščeni železnici v znesku, ki v času odkupa še ni poplačan po odobrenem razdolžnem črtežu; v tem primeru je odkupno rento, ki jo je plačati, znižati za potrebščino za obrestovanje in razdolžbo oznamenjene glavnice posojila ter, ako pride tako, za tej potrebščini primerno kvoto pribitka, ki ga je v zmyslu določil odstavkov 2 in 3 prišteti poprečnemu donosu.

7. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesionarjema, plačati glavnico, ki je enaka po štiri od sto na leto diskontovani glavnici vrednosti tega plačila, računaje obresti od obresti — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmyslu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

8. Po odkupu železnic in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano

v št. 1 do 7, brez daljše odplate v bremen čisto, oziroma samo s še nepoplačanimi ostanki z odobrilom c. kr. državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek teh tukaj dopuščenih železnic z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštevši vozila, zaloge gradiva in blagajnične zaloge, dovlačnice, ki so eventualno last koncesionarjev, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljane z odobrilom c. kr. državne uprave.

9. Sklep c. kr. državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki naj se zgodi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se odkupita železnici;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v poplačilo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo naj plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 7), ki jo je ovedeti začasno, z navedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

10. C. kr. državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenitev.

11. Koncesionarja sta dolžna poskrbeti za to, da bo mogla c. kr. državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarja ne izpolnila te dolžnosti, ima c. kr. državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarjev in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjane imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bosta odkupljeni železnici obratovali za račun države, in potem takem so odslej vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnic do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

12. C. kr. državna uprava si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (§ 9) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarja sta dolžna c. kr. državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne ž njune strani.

§ 12.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na 90 (devetdeset) let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

C. kr. državna uprava sme po pogojih, navedenih v § 16, izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka.

§ 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščenih železnic in vsega premičnega in nepremičnega pristojsva, vštveši vozila, zaloge gradiva in blagajnične zaloge, kake do-

vlačnice, ki so last koncesionarjev, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične rezerve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilom c. kr. državne uprave.

§ 14.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupita železnici (§ 11), obdržita koncesionarja last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katera sta si koncesionarja sezidala ali pridobila sama po oblasti c. kr. državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§ 15.

C. kr. državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnic ter obratna uredba po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

C. kr. državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in posebno po nadzornih organih, pošiljanih ob stroških koncesionarjev, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi c. kr. državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, ter na občne zборе, in tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotno zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javnim koristim; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprostiti takoj odločbo c. kr. ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in ki veže družbo.

§ 16.

C. kr. državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne

dobe. Zlasti se sme izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred potekom dopustilne dobe, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 3 ustanovljene o dovršitvi gradnje in o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

Wrba s. r.

128.

Ukaz trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za no- tranje stvari in ministrstvom za finance z dne 9. julija 1910. l.

o prepovedi krošnjarstva v občinskem okolišu
c. kr. države glavnega in prestolnega mesta du-
najskega.

Na podstavi § 10 cesarskega patenta z dne
4. septembra 1852. l. (drž. zak. št. 252) in § 5 iz-

vršitvenega predpisa k njemu se prepoveduje kroš-
njarstvo v občinskem okolišu c. kr. države glavnega
in prestolnega mesta dunajskega.

Ta prepoved krošnjarstva se ne uporablja na
pripadnike krajev, navedenih v § 17 krošnjarskega
patenta in v dotičnih dodatnih ukazih, ki uživajo
ugodnosti glede krošnjarstva.

Tisti krošnjarji, ki so naseljeni na Dunaju naj-
manj tri leta in se tam upravičeno bavijo s krošnjar-
stvom, smejo na podstavi redno podaljšanih kroš-
njarskih dovolil tudi v bodoče krošnjariti na
Dunaju.

Ta ukaz dobi moč 1. dne januarja 1911. l.

Biliński s. r.

Haerdtl s. r.

Weiskirchner s. r.